

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2014 - 2019

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

2015/2042(INI)

22.5.2015

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού
Μικροχρηματοδοτήσεων Progress
(2015/2042(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Sven Schulze

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	8

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress (2015/2042(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress - 2013 (COM(2014)0639),
 - έχοντας υπόψη την ενδιάμεση αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress της 5ης Μαΐου 2015¹,
 - έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία («EaSI») και την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 283/2010/ΕΕ για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη² (εφεξής «ο Μηχανισμός»),
 - έχοντας υπόψη την απόφαση αριθ. 283/2010/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2010 για τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη³,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Μαρτίου 2009 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την προώθηση της μικροπίστωσης με σκοπό τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης⁴,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A8-0000/2015),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μικροχρηματοδοτήσεις μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι οι μικροχρηματοδοτήσεις μπορούν να απαλλάξουν τους ανθρώπους από τη φτώχεια και να βελτιώσουν την κοινωνική ένταξη·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι στόχος του Μηχανισμού είναι η ενίσχυση της πρόσβασης των ανέργων και άλλων μειονεκτούντων ατόμων καθώς και των πολύ μικρών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση, η οποία με τη σειρά της δημιουργεί θέσεις εργασίας και ανάπτυξη

¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=fr&pubId=7760>

² ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 238.

³ ΕΕ 87, 7.4.2010, σ. 2.

⁴ ΕΕ 117 Ε, 6.5.2010, σ. 85.

στις τοπικές κοινότητες·

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Μηχανισμός βελτιώνει τις συνθήκες υπό τις οποίες οι δανειολήπτες μπορούν να λαμβάνουν δάνεια και εξασφαλίζει τη διάθεση χρηματοδότησης σε άτομα που υπό άλλες συνθήκες δεν θα ήταν επιλέξιμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ενδιάμεσοι φορείς μικροχρηματοδοτήσεων έχουν επωφεληθεί από τον Μηχανισμό σε 22 κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συνολικός στόχος του Μηχανισμού είναι η εκταμίευση 46 000 μικροδανείων έως το 2020, τα οποία αντιστοιχούν σύμφωνα με εκτιμήσεις σε ποσό ύψους 500 εκατ. ευρώ·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό εξόφλησης από δανειολήπτες εκτιμάται σε 95 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Μηχανισμός έχει βοηθήσει ανέργους να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση και αυτοαπασχολούμενους να διατηρήσουν ή να επεκτείνουν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις τους από απόψεως διατήρησης θέσεων εργασίας, νέων προσλήψεων και κύκλου εργασιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Μηχανισμός έχει καλύψει τις απομακρυσμένες περιοχές της Ευρώπης και έχει συμβάλει στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κάλυψη των μειονοτήτων εξακολουθεί να είναι δύσκολο να αξιολογηθεί, δεδομένου ότι οι περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς μικροχρηματοδοτήσεων δεν αναπτύσσουν ειδική δράση με σκοπό να ενισχυθεί η κάλυψη των μειονοτήτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αποδέκτες των μικροδανείων δεν αντιλαμβάνονται κατ' ανάγκη τον εαυτό τους ως περιθωριοποιημένη ομάδα ούτε φοβούνται ότι θα υποστούν διακριτική μεταχείριση εάν γνωστοποιηθεί η εθνική καταγωγή τους·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιδιωκόμενη αναλογία 40: 60 μεταξύ γυναικών και ανδρών επιχειρηματιών έχει σχεδόν επιτευχθεί, και λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αισθητά υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες ανάπτυξης επιχειρήσεων, όπως η κατάρτιση και η καθοδήγηση είναι καθοριστικές για την επιτυχία και τη βιωσιμότητα των πολύ μικρών επιχειρήσεων·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απουσία χρηματοδότησης επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας έχει εντοπισθεί ως αδυναμία του Μηχανισμού·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν ενδείξεις ότι η μικροχρηματοδότηση επιτρέπει την μετάβαση των επιχειρήσεων από την παραοικονομία στο καθεστώς της δηλωμένης οικονομικής δραστηριότητας·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει δυναμικό για συνέργειες μεταξύ του Μηχανισμού και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και άλλων ταμείων της ΕΕ και ότι με αυτόν τον τρόπο αποφεύγονται ανεπιθύμητες αλληλοεπικαλύψεις·

Ενίσχυση της πρόσβασης στη μικροχρηματοδότηση

1. τονίζει τη σημασία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου όπως ο Μηχανισμός σε καιρούς χρηματοπιστωτικής κρίσης για τη εξασφάλιση της πρόσβασης των ανέργων και των πολύ μικρών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση·
2. παροτρύνει την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΑΕ) να θέσουν το συντομότερο δυνατό σε λειτουργία τον άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας του EaSI, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των δικαιούχων στα χρήματα· αναμένει ότι το EaSI θα αντιμετωπίσει με επιτυχία τις ελλείψεις του Μηχανισμού·
3. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την καταλληλότητα του υφιστάμενου ορισμού της μικροπίστωσης με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα μελλοντικά χρηματοπιστωτικά μέσα θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το ισοζύγιο και οι επανεισροές του Μηχανισμού θα εισάγονται στον προϋπολογισμό του άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας του EaSI, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό τον αριθμό των εγγυήσεων και των χρηματοδοτούμενων μέσων, τα οποία θα προσφέρονται σε μικροδανειολήπτες·

Κάλυψη των ομάδων - στόχων και υποβολή στοιχείων σχετικά με τον κοινωνικό αντίκτυπο

4. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, εξαιτίας της ανεπαρκούς υποβολής σαφών στοιχείων σχετικά με τον κοινωνικό αντίκτυπο του Μηχανισμού, ο αντίκτυπος αυτός δεν έχει μετρηθεί με αρκετή ακρίβεια όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και την κάλυψη μειονοτικών ομάδων· συνιστά, συνεπώς, να αναπτυχθούν κατάλληλοι δείκτες, και ενθαρρύνει την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον ο ορισμός των ομάδων - στόχων πρέπει να αποσαφηνιστεί περαιτέρω·
5. καλεί το ΕΤΕ να επιβάλει διατάξεις στις συμφωνίες με τους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων, ζητώντας τους να συνεργαστούν στενότερα με οργανώσεις που εκπροσωπούν μειονοτικές ομάδες προκειμένου να καλυφθούν πιο αποτελεσματικά οι ομάδες - στόχοι·
6. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τις μεθόδους αξιολόγησης της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων μετά την εξόφληση των μικροπιστώσεων·
7. καλεί την Επιτροπή και το ΕΤΕ να βελτιώσουν την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους δικαιούχους και τους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή ούτως ώστε να μην επιβαρύνονται υπερβολικά οι φορείς αυτοί· υπογραμμίζει ότι το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών που απαιτούνται για την υποβολή κατάλληλων στοιχείων παρέχεται από μικροδανειολήπτες προκειμένου να λάβουν δάνειο·
8. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση στη μικροχρηματοδότηση και να επιδιώξει ισότιμη αναλογία μεταξύ ανδρών και γυναικών επιχειρηματιών στο μέλλον·

Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας

9. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο Μηχανισμός δεν έχει χρηματοδοτήσει σημαντικό αριθμό κοινωνικών επιχειρήσεων· χαιρετίζει, κατά συνέπεια, το γεγονός ότι ένα συγκεκριμένο ποσοστό του προϋπολογισμού του EaSI προορίζεται ειδικά για τη χρηματοδότηση των κοινωνικών επιχειρήσεων·
10. ενθαρρύνει την Επιτροπή να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς το νέο αυτό χαρακτηριστικό, εξασφαλίζοντας την κατάλληλη υποβολή εκθέσεων από τους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων·
11. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει και, αν παραστεί ανάγκη, να αναθεωρήσει το ανώτατο όριο που προβλέπεται για τα δάνεια προς κοινωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο του EaSI, έτσι ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς·

Υπηρεσίες καθοδήγησης και κατάρτισης και συμπληρωματικότητα με άλλα μέσα

12. χαιρετίζει τη δυνατότητα χρηματοδότησης της ανάπτυξης ικανοτήτων των ενδιάμεσων φορέων μικροχρηματοδοτήσεων που υπάρχει στο πλαίσιο του EaSI και της παροχής τεχνικής υποστήριξης σε αυτούς τους φορείς, με σκοπό να βελτιωθούν ο επαγγελματισμός τους, η παροχή υπηρεσιών και η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων, ώστε να καταστεί δυνατή η βελτίωση της ενημέρωσης σχετικά με τον Μηχανισμό·
13. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων της καθοδήγησης και της κατάρτισης, δεν είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν απευθείας από το EaSI και καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει μελλοντικούς διαύλους χρηματοδότησης·
14. συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να αναπτύξουν τη στρατηγική συνεργασία τους όσον αφορά το EaSI, το EKT και άλλα πιθανά εθνικά προγράμματα, ούτως ώστε να βελτιωθεί η παροχή βοήθειας στους μικροδανειολήπτες σε ό, τι αφορά την κατάρτιση, την καθοδήγηση και τη συνολική στήριξη για μεγαλύτερη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων·
15. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δυνατότητα χρήσης πόρων από το EKT για τον άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας του EaSI και καλεί την Επιτροπή και το ETE να ενημερώνουν καλύτερα τους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων για τη δυνατότητα αυτή βάσει του άρθρου 38 του κανονισμού κοινών διατάξεων¹·
16. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι το ETΣΕ θα είναι

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, ΕΕ L 347, 20.12.2013, σελ. 320.

διαθέσιμο για τη χρηματοδότηση των πολύ μικρών επιχειρήσεων·

Οι ενδιάμεσοι φορείς μικροχρηματοδοτήσεων

17. συνιστά οι συμφωνίες μεταξύ των ενδιάμεσων φορέων μικροχρηματοδοτήσεων και του ΕΤΕ να είναι πιο ευέλικτες και ευκολονόητες και να επιτρέπουν στους μικρότερους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων να εισέρχονται γρήγορα στην αγορά·
18. καλεί την Επιτροπή και το ΕΤΕ να αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να διαδοθούν καλύτερα τα οφέλη του Μηχανισμού σε ευρύτερο κοινό, πέραν των υφιστάμενων απαιτήσεων που επιβάλλονται στους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων·
19. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν τον τομέα της μικροχρηματοδότησης, και να κάνουν χρήση του Μηχανισμού, διερευνώντας δυνατότητες ώστε οι μη τραπεζικοί ενδιάμεσοι φορείς να εισέρχονται στην αγορά μικροπιστώσεων, χωρίς να εξαρτώνται από τράπεζες εταίρους·
20. ενθαρρύνει την Επιτροπή να ενισχύσει τον διάλογο με φορείς μικροχρηματοδότησης (ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων, τράπεζες ή μη τραπεζικά ιδρύματα, δίκτυα όπως το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μικροχρηματοδότησης) όσον αφορά τον σχεδιασμό των προϊόντων που πρόκειται να προσφερθούν στο πλαίσιο προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση·
21. ενθαρρύνει το ΕΤΕ να διερευνήσει τη συμμόρφωση των ενδιάμεσων φορέων μικροχρηματοδοτήσεων με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας για την Παροχή Μικροπίστωσης·
 - ο
 - ο ο
22. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ιστορικό

Η χορήγηση μικροπιστώσεων έχει τις ρίζες της στη Νότια Ασία και την Λατινική Αμερική, όπου πριν από περισσότερο από μια τεσσαρακονταετία εμφανίστηκαν οι πρώτες μικροπιστώσεις, οι οποίες στην πλειονότητά τους σημειώνουν έκτοτε μεγάλη επιτυχία.

Τα θετικά αποτελέσματα για την τοπική οικονομία, τα οποία επιτεύχθηκαν στο πεδίο της καταπολέμησης της φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες χάρη στην χορήγηση μικροπιστώσεων, αξιοποιήθηκαν από την ΕΕ με τη δημιουργία του μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress το 2010 συνολικής αξίας 205 εκατομμυρίων ευρώ, με στόχο να παρασχεθεί και στην Ευρώπη σε κοινωνικά και οικονομικά μειονεκτούντες ανθρώπους η ευκαιρία να εξασφαλίσουν επαρκείς πόρους διαβίωσης.

Ο μηχανισμός Progress είναι επί του παρόντος διαθέσιμος μόνο σε 22 από τα 28 κράτη μέλη. Τούτο οφείλεται στα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης των ευρωπαϊκών οικονομιών, στο ανομοιογενές ενδιαφέρον και στις διαφορετικές νομικές συνθήκες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέτασε για τελευταία φορά το 2013 την κατάσταση του Progress σε μια έκθεση εφαρμογής για το 2013 ενώ συνέταξε επιπλέον ενδιάμεση έκθεση για το μέσο, το οποίο θα λειτουργήσει έως το 2016.

Ο μηχανισμός μικροχρηματοδοτήσεων Progress έχει χαρακτήρα εργαλείου κοινωνικής πολιτικής και διευκολύνει την πρόσβαση σε μικροπιστώσεις για την ίδρυση και την στήριξη πολύ μικρών επιχειρήσεων. Δεν χρηματοδοτεί άμεσα τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, αλλά παρέχει σε μεσίτες μικροπιστώσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, τους λεγόμενους ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων, στην ΕΕ, τη δυνατότητα να χορηγούν περισσότερα δάνεια μέσω της βελτίωσης της πιστωτικής ποιότητας χάρη στη δυνατότητα αναχρηματοδότησης μέσω του μηχανισμού Progress.

Ο μηχανισμός Progress συνιστά σημαντικό και αποτελεσματικό μέσο για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Σημαντικό μερίδιο των νέων θέσεων εργασίας δημιουργείται χάρη στις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Σχεδόν το 85 % αυτών των θέσεων εργασίας δημιουργείται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Κατά συνέπεια, υπάρχει μεγάλη ζήτηση για μικροπιστώσεις από ανθρώπους οι οποίοι δεν είναι σε θέση να λάβουν δάνεια στον παραδοσιακό τραπεζικό τομέα, επειδή συνιστούν γι αυτόν υπερβολικά δαπανηρή ομάδα - στόχο.

Ο μηχανισμός Progress βοηθά στην ένταξη και/ή στην επανένταξη στην αγορά εργασίας, στην απελευθέρωση επιχειρηματικού δυναμικού και στην απόκτηση νέων ικανοτήτων μέσω κατάρτισης και καθοδήγησης, ενώ, επιπλέον, παρέχει στους ανθρώπους τη δυνατότητα να ζουν υπό συνθήκες αυτονομίας και αξιοπρέπειας.

Σύμφωνα με τον επί του παρόντος ισχύοντα (και αμφιλεγόμενο) ορισμό της ΕΕ, μία μικροπίστωση που χορηγείται σε μία πολύ μικρή επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 25 000 ευρώ (δηλαδή, σε μια επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή ο συνολικός ετήσιος ισολογισμός δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ (άρθρο 2 του EaSI (Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία))).

Ομάδες-στόχοι

Ο μηχανισμός μικροχρηματοδοτήσεων Progress είναι, κατά κύριο λόγο, μέσο κοινωνικής πολιτικής και κατά δεύτερο λόγο, μέσο οικονομικής πολιτικής. Επικεντρώνεται στις ομάδες-στόχους στις οποίες δεν έχει μέχρι στιγμής δοθεί η δέουσα προσοχή στο πλαίσιο της οικονομίας: στους (μακροχρόνια) άνεργους, στους δικαιούχους επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, στους μετανάστες στα μέλη εθνοτικών μειονοτήτων, στα άτομα που δραστηριοποιούνται στην παραοικονομία ή στις μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές και στις γυναίκες.

Ειδικά χαρακτηριστικά του μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress

Για τις τράπεζες, η χορήγηση μικροπιστώσεων στις προαναφερόμενες ομάδες-στόχους, συνιστά ριψοκίνδυνη και δαπανηρή δραστηριότητα, αν μη τι άλλο λόγω του γεγονότος ότι, παράλληλα με τη χορήγηση του δανείου, είναι αναγκαία η παροχή συμβουλών σχετικά με το επιχειρηματικό σχέδιο και την υλοποίησή του (καθοδήγηση και κατάρτιση), για την οποία απαιτείται η απασχόληση σημαντικού αριθμού υπαλλήλων. Για τους προαναφερόμενους λόγους, οι μικροπιστώσεις είναι δαπανηρές, δεν παρέχουν σημαντικά περιθώρια κέρδους, και, κατά συνέπεια, δεν είναι καθόλου ελκυστικές για την αγορά.

Τούτο σημαίνει ότι η δραστηριότητα χορήγησης μικροπιστώσεων διαφέρει πάντα από την παραδοσιακή τραπεζική δραστηριότητα επειδή με την εξασφάλιση της κοινωνικής ένταξης εξυπηρετεί κοινωνικοπολιτικό σκοπό. Η παροχή μικροπιστώσεων είναι οικονομικά και κοινωνικά χρήσιμη, δεδομένου ότι η χρηματοδοτική στήριξη της επίτευξης ανεξαρτησίας είναι για τους κρατικούς θεσμούς λιγότερο δαπανηρή από τις δαπάνες για επιδόματα ανεργίας, ενώ επιπλέον, χρησιμεύει και ως εφελτήριο για την επιχειρηματικότητα.

Ενδιάμεση αξιολόγηση της λειτουργίας του Progress

Ο μηχανισμός Progress μπορεί σε γενικές γραμμές να χαρακτηριστεί επιτυχής: εάν διατεθούν επαρκείς οικονομικοί πόροι θα μπορούσε μάλιστα να ικανοποιηθεί και ακόμα υψηλότερη ζήτηση. Χορηγήθηκαν 13 252 μικροπιστώσεις αξίας 124,6 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό ελαφρά χαμηλότερο από τον στόχο των 142,4 εκατ. ευρώ.

Έχουν καλυφθεί πολλές, αν και όχι όλες, οι ενδιαφερόμενες ομάδες - στόχοι.

Η επιδιωκόμενη αναλογία 40:60 γυναικών και ανδρών επιχειρηματιών έχει σχεδόν επιτευχθεί (το 37 % των δικαιούχων είναι γυναίκες), παρόλο που δεν έχουν καταρτίσει όλοι οι μεσίτες πιστώσεων ειδικά προγράμματα για τη ίδρυση επιχειρήσεων από γυναίκες. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικό υψηλότερο από το ποσοστό που καταγράφεται κατά μέσο όρο στην ΕΕ. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση θα πρέπει να επιδιωχθεί ισόρροπη ποσόστωση.

Σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση, το 17 % των ερωτηθέντων δεν κατόρθωσαν στο παρελθόν να λάβουν συμβατικό δάνεια από κάποια τράπεζα. Το 68 % των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι είναι η πρώτη φορά που ζητούν δάνειο, ενώ το 56 % υποθέτει ότι δεν θα είχαν λάβει αλλού δάνειο με παρόμοιους όρους. Το 43 % των ερωτηθέντων βρίσκονται, σύμφωνα με όσα δήλωσαν, κάτω από το αντίστοιχο εθνικό όριο της φτώχειας - ποσοστό σαφώς υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (18,2 %). Ένα 17 % των ερωτηθέντων αυτοχαρακτηρίστηκαν μάλιστα ως άποροι — ποσοστό σχεδόν διπλάσιο από τον μέσο όρο του πληθυσμού της ΕΕ.

Ο μηχανισμός Progress μειώνει επομένως ουσιαστικά το όριο πέρα από το οποίο είναι δυνατή η χορήγηση πίστωσης.

Λιγότερο σαφής είναι ωστόσο η αποτελεσματικότητα του Progress στην περίπτωση των μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού και της κοινωνικής οικονομίας. Τούτο μπορεί να αποδοθεί αφενός στο γεγονός ότι πολλοί αποδέκτες πιστώσεων δεν παρουσιάζονται ως μέλη (εθνοτικών) μειονοτήτων, επειδή φοβούνται τη διακριτική μεταχείριση. Αφετέρου, μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι η συλλογή δεδομένων και η συναφής υποχρέωση υποβολής αναφορών είναι ανεπαρκείς, λόγω ακατάλληλων ή ανεπαρκώς ανεπτυγμένων δεικτών.

Η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας είναι περιορισμένη, επειδή, αφενός, πολλοί μεσίτες πιστώσεων δεν έχουν καταρτίσει ειδικά προγράμματα για αυτήν την μορφή οικονομίας και, αφετέρου, επειδή οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας χρειάζονται συχνά περισσότερα χρήματα απ' όση είναι δυνατόν να λάβουν σύμφωνα με τον ορισμό της μικροπίστωσης. Η παράλειψη αυτή φαίνεται να έχει αναγνωριστεί στο πλαίσιο του EaSI: Με το άρθρο 26 στοιχείο γ) εξασφαλίζεται για τον σκοπό αυτό καλύτερη πρόσβαση των κοινωνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση. Εν προκειμένω, πρέπει να εξετασθεί κατά πόσο το ανώτατο όριο που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς.

Η βιωσιμότητα των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται εξακολουθεί επί του παρόντος να είναι δύσκολο να αξιολογηθεί, επειδή πολλές πιστώσεις του Progress χορηγήθηκαν πριν από λιγότερο από ένα έτος. Είναι, ωστόσο, σημαντικό να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση της επιτυχίας των πολύ μικρών επιχειρήσεων στην αγορά και μετά την λήξη της διάρκειας της πίστωσης.

Διάθεση των πόρων του ΕΚΤ για το μέσο EaSI μέσω βάσει του κανονισμού κοινών διατάξεων

Ιδιαίτερη σημασία έχει η δυνατότητα διάθεσης πόρων του ΕΚΤ για το μέσο EaSI. Σύμφωνα με το άρθρο 38 (1α) του κανονισμού κοινών διατάξεων, είναι δυνατόν να επιτραπεί στις αρχές του ΕΚΤ να διαθέσουν μέρος των οικονομικών μέσων του ΕΚΤ σε άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, όπως το EaSI. Στην περίπτωση αυτή, τα περιφερειακά

χρηματοπιστωτικά μέσα του ΕΚΤ που για παράδειγμα διατίθενται για το EaSI θα πρέπει να δαπανηθούν στην ίδια περιφέρεια.

Το ειδικό τμήμα για το ΕΚΤ στο πλαίσιο του EaSI θα πρέπει να τηρεί τις γενικές παραμέτρους του EaSI (π.χ. ελάχιστο αποτέλεσμα μόχλευσης), αλλά θα μπορούσε επίσης να προσθέσει ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις (π.χ. μια συγκεκριμένη ομάδα στόχο, όπως οι νέοι που δανείζονται μικρά ποσά, οι γυναίκες, τα άτομα με αναπηρία).

Η εν λόγω συμφωνία θα περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες των χρηματοδοτικών μέσων του EaSI, καθώς και τους ειδικούς κανόνες που ισχύουν για το επιλεγέν παράθυρο. Οι ειδικοί αυτοί κανόνες θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να εξασφαλίζουν ότι οι εγγυήσεις και τα δάνεια θα χρησιμοποιούνται προς όφελος των ατόμων ή των επιχειρήσεων της χώρας ή της περιοχής που καλύπτεται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα και, ενδεχομένως, θα προορίζονται για συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι νέοι. («εξειδικευμένη συνεισφορά»).

Το πλεονέκτημα είναι ότι όχι μόνο η εντεταλμένη οντότητα (το ΕΤΕ) έχει ήδη επιλεγεί από την Επιτροπή, αλλά ότι σχεδόν όλες οι παράμετροι των χρηματοδοτικών μέσων έχουν επίσης προσδιοριστεί.

Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας θα διαπιστώσουν μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, δεδομένου ότι η διαχείριση και ο έλεγχος των κεφαλαίων θα αποτελεί ευθύνη του ΕΤΕ.

Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειές τους μπορούν, ως εκ τούτου, να προβαίνουν σε συγχώνευση της ικανότητας χρηματοδότησης κατά τον συνδυασμό ενωσιακών και εθνικών πόρων, ενώ μπορούν επίσης να επωφελούνται από την πραγματογνωσία του ΕΤΕ στη διαχείριση χρηματοδοτικών μέσων.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Η διάθεση των κεφαλαίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και στις πολύ μικρές επιχειρήσεις υπήρξε θέση της επιτροπής EMPL ανεξαρτήτως πολιτικών ομάδων. Η άποψη αυτή πρέπει να υπενθυμιστεί εκ νέου σε αυτό το σημείο.

Συμπέρασμα

Οι μικροπιστώσεις δεν λειτουργούν μόνο στις αναπτυσσόμενες χώρες αλλά και στην Ευρώπη. Ωστόσο, στην Ευρώπη πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά πρώτο λόγο ως μέσο κοινωνικής πολιτικής, με το οποίο παρέχεται μια ευκαιρία στα άτομα που βρίσκονται σε δυσχερή κοινωνική κατάσταση.

Για την προώθηση των ΜΜΕ και των καινοτόμων ιδεών, υπάρχουν άλλες δυνατότητες στήριξης. Ο ορισμός της μικροπίστωσης της ΕΕ θα πρέπει να επανεξετασθεί και να προσαρμοστεί στις σημερινές πραγματικότητες. Αυτό ισχύει επίσης για το μέγιστο ύψος της πίστωσης, το οποίο πιθανόν δεν είναι επαρκές σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Σε όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να δοθεί και σε μη τραπεζικά ιδρύματα η δυνατότητα διαμεσολάβησης για την χορήγηση μικροπιστώσεων. Η συνδρομή εμπειρογνομόνων για την ανάπτυξη ενός

επιχειρηματικού σχεδίου και η εξέταση και παρακολούθηση της επιχειρηματικής ιδέας (κατάρτιση και καθοδήγηση) πρέπει να χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του EaSI.

Εφόσον ληφθούν υπόψη οι βελτιώσεις στο πλαίσιο του EaSI και οι προτάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση, η συνέχιση του προγράμματος Progress σε γενικές γραμμές συνιστάται.